

A Kingdom

Not Made With Hands

by Randolph Dunn

Mulkin da Ba a yi da Hannu ba

Gabatarwa

An halicci mutum madawwamin adali cikin surar Allah, ba ainihin kamanninsa ba. "Shi, Allah, kuma ya sanya madawwami a cikin zukan mutane; duk da haka ba za su iya gane abin da Allah ya yi ba tun daga farko har karshe." (M. Wa. 3:13) Allah ya shirya musu Aljanna kuma ya umurce su su kula da Adnin, su hayayyafa su ribaɓɓanya, KADA su ci daga cikin 'ya'yan itacen sanin nagarta da mugunta domin ta wurin yin su za su mutu. Ba a san tsawon lokacin da suka zauna a wurin ba, amma daga baya suka ci 'ya'yan itacen, saboda haka, Allah ya kawar da su daga Adnin. An gaskata wannan shine lokacin da lokaci ya fara yayin da Adamu da Hauwa'u ba za su iya ci daga itacen rai ba kuma su rayu har abada.

Shekaru da yawa bayan haka Allah ya umurci Ibrahim adali ya je wurin da ya shirya masa shi da zuriyarsa, wanda daya daga cikinsu zai albarkaci duniya. Fiye da shekaru 400 kafin zuriyar Ibrahim, Isra'ilawa, su isa kasar da aka yi wa Ibrahim alkawari. Suna can suna neman mai fansa wanda zai gafarta zunubai. idan sun yi masa da'a.

Ta wurin aikin Ruhu Mai Tsarki Allah ya zo ya zauna a duniya a matsayin mutum don ya zama hadaya kadai ta zunubi kuma "domin shirya muku wuri? (Yohanna 14:3)

Bayan mutuwar Yesu ta wurin gicciye da tashinsa daga matattu, ya koma sama da ranar Fentakos "zuba (zuba) Ruhuna bisa dukan mutane... duk wanda ya yi kira ga sunan Ubangiji zai sami ceto" (Ayyukan Manzanni 2:17, 21) ba Yahudawa kadai ba. Manzannin Kristi sun yi shelar bishara - gafarar zunubi da ceto yanzu yana samuwa ga dukan 'yan Adam waɗanda suka dogara da biyayyarsu ga Kristi ta wurin mutuwa ga zunubi aka binne su cikin jininsa, nutsewa cikin ruwa – baftisma. Sai Allah ya ta da wa annan mutanen da aka gafarta musu masu biyayya daga binne su ya sa su cikin mulkin da ba a yi da hannu ba. Dole ne ku yi nazarin kalmar Allah don cetonku, kuma kada ku "dogara" ga fassarar wasu; misali, Littafi Mai Tsarki Bugawa, sharhi, firist, fastoci ko masu wa'azi. (Filibiyawa 2:13)

"Sa'anda Dan Mutum ya zo... zai sa tumakin damansa, awaki kuma a hagnusa, Sarki kuma ya ce wa waɗanda suke na damansa, Ku zo, ku masu albarka na Ubana; (Matta 25:31-34)

Alkawarin Allah

Adamu da Hauwa'u sun rabu da ubansu mai kauna da mahaliccinsu, amma Allah yana da shiri don komo da mutum cikin wannan cikakkiyar dangantakar. Ya gaya wa macijin, Shaidan mayaɗari kuma uban karya, "Zan sa kiyayya a tsakaninka da macen, da tsakanin zuriyarka da nata; zai murkushe kanka, ka bugi diddigesa." (Farawa 3:15)

Sharhi"Ku kukushe kanku" hadayar fansa da tashin matattu na Kristi sun kawo karshen mutuwa ta har abada ta wurin yin tanadin gafara. Nasara bisa zunubi da mutuwa, rikon Shaidan a kan mutum, ga dukan waɗanda suke kira ga Kristi ta wurin bangaskiya, bangaskiya, da baftisma cikinsa mutuwa. "Ku bugi diddiginsa (na zuriyar mace)" shine kokarin ɗaukar ran

Yesu ta wurin gicciye.

Daga baya bayan hadayar Kayinu wadda ba ta karbuwa, Allah ya sake gargadi game da sakamakon ayyukan tawaye na mutum, "Idan ka yi abin da ke daidai, ba za a karbe ka ba?" (Farawa 4:7)

Sharhi: Kayinu bai saurari gargadin Allah ba. Ya kara yin zunubi da ya kashe dan'uwansa Habila. Sakamakon abin da ya aikata ya sa ya zama mai yawo ko gudun hijira.

A zamanin Nuhu, mun karanta "Ubangiji kuwa ya ga yadda muguntar mutum ta yi girma a duniya, kuma dukan nufin tunanin zuciyarsa mugunta ne kawai kullum." (Farawa 6:5)

Sharhi: Allah ya kawar da dukan mugunta a gabansa ta wurin halakar da dukan mutanen duniya da ruwa, ban da Nuhu adali da iyalinsa.

Allah ya bayyana wa Ibrahim tunaninsa game da Saduma da Gwamrata. "Ubangiji kuwa ya ce, "Saboda kukan da ake yi wa Saduma da Gwamrata ya yi yawa, saboda zunubinsu mai tsanani ne, yanzu zan gangara, in ga ko sun yi gaba daya bisa ga kukan da aka yi mini, in kuwa ba haka ba, zan sani. ... Sai Ubangiji ya zubo da kibiri da wuta a kan Saduma da Gwamrata, daga wurin Ubangiji daga sama, da dukan mazaunan filayen, da dukan mazaunan biranen, da abin da ke tsiro a kasa. (Farawa 18:20-21 da 19:24-25)

Sharhi: Allah ya ji kukansu yana nuna cewa Allah yana sane da duk abin da ke faruwa a cikin mutanen duniya. A wannan yanayin, ya halaka Saduma da Gwamrata tare da dukan mugayen mutanensu. Wadannan abubuwan sun nuna cewa Allah ba ya kyale mugunta, rashin biyayya ko zunubi kuma zai dauki mataki a kan wadanda suke yin haka, amma ba koyaushe ba nan da nan.

Daga Adamu da Hauwa'u ta wurin Yahuda, wanda ya ci amanar Yesu, zunubi ya yi nasara kamar yadda yake a yau. Bulus ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya ce "Dukansu sun yi zunubi, sun kasa kuma ga darajar Allah" ... "Gama sakamakon zunubi mutuwa ne, amma baiwar Allah ita ce rai madawwami cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu. (Romawa 3:23; 6:23)

"Gama Allah ya yi kaunar duniya har ya ba da makadaicin Dansa, domin duk wanda ya gaskata da shi kada ya lalace, amma ya sami rai na har abada."(Yohanna 3:16)

"Ubangiji ba ya jinkirin cika alkawarinsa, kamar yadda wasu suka fahimci jinkiri, yana hakuri da ku, ba ya son kowa ya lalace, sai dai kowa ya zo ga tuba."(2 Bitrus 3:9)

Tambayoyi

1. Game da Shaidan, zuriyar mace za su murkushe kansa.

- Gaskiya ___ Karya ___
2. Idan ba ku yi abin da yake daidai ba, zunubi yana nan.
Gaskiya ___ Karya ___
 3. Zunubi ya samo asali ne daga zuciyar mutum.
Gaskiya ___ Karya ___
 4. Allah yana jin kukan mutum a kan mugunta.
Gaskiya ___ Karya ___
 5. Dukan mutane suna yin zunubi.
Gaskiya ___ Karya ___

Babi na 2

Baiwar Allah -Yesu, Mutum

Alkawari game da Baiwar Allah

Akwai annabce-annabce da yawa game da Yesu a cikin Tsohon Alkawali amma menene yuwuwar yin annabce-annabce 25 kawai game da wanda za a haifa bayan shekaru da yawa kuma wadannan annabcin sun cika? Dokta Hawley O. Taylor ya ba da wannan amsar: “Game da wadannan n al’amuran da aka annabta game da Almasihun Isra’ila wanda zai zo, da a ce damar yin nasara ta kasance ko da a kowane hali, wato p (yiwuwar) daidai n a kowane hali, to, yuwuwar gaba ɗaya cewa duk abubuwan da suka faru za su sami cikarsu a cikin mutum ɗaya zai kasance pⁿ daidai ne (1/2), da haka zai kasance daidai (1/2) . (Miliyan 33, inda n yayi daidai da 25) na duk wadannan abubuwan da aka annabta suna faruwa idan zato ne kawai gaskiya zai zama pn daidai (1/5)ⁿ ko kuma wata dama daga cikin tiriliyan dubu idan n ta kai 25. (Kimiyya na Zamani da bangaskiyar Kirista, shafi na 178) Ko da an cire annabcin game da haihuwar budurwa, adadin ya kasance mai girma a sararin samaniya don ɗauka cewa wannan ya faru da gangan daga Almasihu, da kuma cika annabcinu na zamani. 179-183.

- a. Bayan rashin biyayyar Adamu da Hauwa’u Allah ya gaya wa Shaidan: “Zan sa kiyayya tsakaninka da macen, da tsakanin zuriyarka da nata; (Farawa 3:15)
- b. Shekaru da yawa bayan rigyayar Allah ya kira Ibrahim ya bar Ur ta Kaldiyawa ya tafi kasar Kan’ana yana cewa “Zan maishe ka al’umma mai-girma, in sa maka albarka, . . . dukan al’ummai a duniya kuma za su sami albarka ta wurinka.” (Farawa 12:2-3) kuma daga baya Allah ya yi wa Ishaku da Yakubu alkawari ɗaya.

Annabce-annabce game da Baiwar Allah

Wasu Takamaiman Annabce-annabce

- a. Daniyel da yake fassara mafarkin Sarki Nebukadnezzar na mutum-mutumi na zinariya, da azurfa, da bakin karfe da yumbu ya ce: “A cikin zamanin wadannan sarakuna kuwa, Allah na

- sama za ya kafa wani mulki, wanda ba za a taba halaka ba har abada.” (Daniyel 2:44)
- b. Ishaya ya ce, "Ku ji yanzu, ya ku gidan Dawuda! Ashe bai isa ku gwada hakurin mutane ba? Za ku gwada hakurin Allahna kuma? Saboda haka, Ubangiji da kansa zai ba ku alama: Budurwa za ta yi ciki, za ta haifi da, za ta kuma ce masa Immanuwel." (Ishaya 7: 13-14)
 - c. *“Allah ya aiki mala’ika Jibra’ilu zuwa Nazarat, wani gari a kasar Galili, wurin wata budurwa da aka yi alkawari za ta aura da wani mutum mai suna Yusufu daga zuriyar Dawuda, sunan budurwar Maryamu.”*(Luka 1:26-28; 35)
 - d. *“Mala’ikan ya amsa, ya ce, Ruhu Mai Tsarki zai sauko miki, ikon Madaukaki kuma zai lullube ki, saboda haka, mai tsarki da za a haifa, za a ce da shi Dan Allah.” ... “Mala’ikan Yusufu ya ce, Budurwa za ta yi juna biyu, za ta haifi da, za a kuma ce masa Immanuwel, wato, Allah tare da mu.”*(Matta 1:23)
 - e. Allah ya yi shelar (ga Maryamu da Yusufu) kafin a haifi Yesu cewa za a kira shi “Dan Madaukaki.” (Luka 1:32)

Allah da gangan ya wofintar da halinsa na allahntaka, ya bar sama, ya zama jiki kuma ya zauna cikin halittunsa.

Haihuwar Yesu

“An yi alkawarin auren mahaijiyarsa Maryamu da Yusufu, amma kafin su taru, aka same ta tana da juna biyu ta wurin Ruhu Mai Tsarki, domin mijinta Yusufu adali ne, bai kuma so ya wulakanta ta ba, ya yi niyyar sake ta a hankali. Yusufu dan Dawuda, kada ka ji tsoro ka dauki Maryamu gidanka, gama abin da ke cikinta daga wurin Ruhu Mai Tsarki ne. Za ta haifi da, za ka rada masa suna Yesu, domin shi ne zai ceci mutanensa daga zunubansu.” (Matta 1:18-21)

“Dukan wadannan sun faru ne domin su cika abin da Ubangiji ya fada ta bakin annabi: ‘Budurwa za ta yi juna biyu, za ta haifi da, za a sa masa suna Immanuwel, wato, Allah tare da mu.” (Matta 1:23).

Themuhallin da aka haifi Yesu rufaffun al’umma ne, mutanen da suka dauki kansu sun fi sauran mutane. Su Yahudawa ne kuma sun yi girman kai da zama ‘ya’yan Ibrahim, zababbun mutanen Allah. 'Ibrahim ubanmu ne' (Yahaya 8:38). Sun kasance da kiyayya ga Samariyawa sosai domin sun dauke su a matsayin yan-adal-biyu, Yahudawa da suka yi watsi da Dokar Musa a lokacin bauta a Babila. Kiyayyarsu ta yi yawa, za su fita daga hanyarsu don kada su taka kafa a kasar Samariyawa. Mamaya na Romawa ba su da bambanci kuma duk Bayahude da ya yi tarayya da “mazaunan” “mai-zunubi” ne; mis: Matiyu, mai karbar haraji.

Hakanan sun kasance masu bin doka zuwa matsayi mafi girma. Sun tabbatar sun cika harafin shari’a, ba wai aniyarsu ba, domin samun alkawuran Allah. Alal misali, Musa ya bukaci su ba da zakka kuma su ba da zakka. Don tabbatar sun ba da na goma amma ba kara ba, sun kidaya tsaba na tsiron don ba da kashi goma kuma kawai goma.

Roma ta bukaci Yahudawa su dauki kayan soja na mil ɗaya. Don haka, Yahudawa sun sanya alamomi don tabbatar da cewa ba su yi nisa ba. Ka tuna cewa Yesu ya ce idan wani ya tilasta ka ka yi tafiyar mil ɗaya; tafi da shi biyu. (Matta 5:41)

A cikin wannan al'adar Almasihu ya zo, Shafaffe, Almasihu. Yahudawa sun gaskata cewa sa'ad da ya zo, zai maido da mulkin Isra'ila na duniya zuwa ga 'yancin da Allah ya ba ta na iko da girma. Almasihunsu zai zama Sarkin Yahudawa kuma ya yi sarauta kamar Dauda.

Abin da Marubuta na karni na farko suka fada

Yesu

"Uban da ya aiko ni shi da kansa ya shaidi ni, ba ku taba jin muryarsa ba, ba ku kuma ga kamanninsa ba, maganarsa kuwa ba ta zaune a cikinku ba, domin ba ku gaskata wanda ya aiko ba, kuna nazarin Littattafai sosai, domin kuna tsammani ta wurinsu kuke da rai madawwami. Wadannan littattafai ne masu shaida game da ni.(Yohanna 5:37-39)

Manzo Bitrus

Kiristoci suna saka sunan Kristi domin Kristi shine Ubangijinsu, Malami, Jagoransu, Mai Ceto, Mai Fansa, Samfura, Babban Firist, Bege, Hadaya don zunubi da kari mai yawa. Tushe mai karfi na bangaskiyarmu ita ce gaskiyar furcin Bitrus – "Kai ne Kristi, Dan Allah Rayayye." (Matta 16:16) Yesu na ainihi ne kuma Littafi Mai Tsarki gaskiya ne. Duk abin da ake bukata a sani game da Yesu yana cikin Littafi Mai Tsarki. Duk tarihin ɗan adam yana kewaye da shi. Yesu shine jigon wasan kwaikwayo na ɗan adam. Ba abin mamaki ba ne cewa tarihin duniya ya kasu kashi biyu na lokaci: kafin Almasihu (BC) da kuma bayan Almasihu (AD).

Manzo Yahaya

"Tun fil'azal akwai Kalma, Kalman nan kuwa yana tare da Allah, Kalman nan kuwa Allah ne, yana tare da Allah tun fil'azal, ta wurinsa ne dukan abubuwa suka kasance, ba a kuma halicci kome ba, sai da shi, rai kuwa, rai kuwa hasken mutane ne. Hasken ya zo ne kawai domin shaida ga hasken.(Yohanna 1:1-13)

"Dukan wadannan an yi su ne domin duk wanda ya karbe shi, wadanda suka gaskata da sunansa, ya ba da 'yancin zama 'ya'yan Allah – 'ya'yan da aka haifa ba na zuriyarsu ba, ba kuwa daga nufin mutum ba, ko nufin miji, amma haifaffe daga wurin Allah."(Yohanna 1:12-13)

"Kalman kuwa ya zama mutum, ya zauna a cikinmu, mun ga daukakarsa, daukakar Makadaici, wanda ya zo daga wurin Uba, cike da alheri da gaskiya."(Yohanna 1:14)

Yohanna Mai Baftisma

"Shi(Yoh. Daga cikas alherinsa, dukanmu mun sami albarka ɗaya bayan ɗaya. Gama Shari'a ta hannun Musa aka ba da ita. alheri da gaskiya sun zo ta wurin Yesu Almasihu. Ba wanda ya taba ganin Allah, sai dai Allah Makadaici, wanda ke wajen Uba, ya sanar da shi." (Yohanna 1:15-18)

“Washegari Yahaya(Yohanna Mai Baftisma) ya ga Yesu na nufu shi, ya ce, ‘Ga shi! Dan Rago na Allah wanda zai dauke zunubin duniya!’” (Yohanna 1:29-30)

Gwamnan Roma, Bilatus

Sai Bilatus ya koma cikin fāda, ya kira Yesu ya tambaye shi, 'Kai ne Sarkin Yahudawa?' 'Ra'ayinka ke nan,' in ji Yesu, 'ko kuwa wasu sun yi maka magana game da ni?' 'Ni Bayahude ne?' Bilatus ya amsa ya ce, 'Yan'uwanka da manyan firistoci ne suka bashe ka a gare ni. Yesu ya ce, 'Mulkin ba na wannan duniya ba ne, da bayina za su yi yaƙi don kada Yahudawa su kama ni.' 'To, kai sarki ne!' Bilatus ya amsa, ya ce, 'Gaskiya ne da ka ce ni sarki ne, saboda haka na zo duniya, domin in shaida gaskiya.' 'Mene ne gaskiya?' Bilatus ya tambaya.”(Yohanna 18:33-38)

Yahudawa Nace

"Muna da doka, kuma bisa ga dokar dole ne ya mutu, domin ya yi da'awar shi 'Dan Allah ne.'" Da Bilatus ya ji haka, sai ya kara firgita, ya koma cikin fāda, 'Daga ina ka fito?' Ya tambayi Yesu, amma Yesu bai ba shi amsa ba, 'Ka ki yi mini magana?' Bilatus ya ce, 'Ashe, ba ku sani ba ina da iko in 'yantar da ku, ko kuwa in gicciye ku? Yesu ya amsa ya ce, 'Ba za ku sami iko a kaina ba, in ba daga sama aka ba ku ba, wanda ya bashe ni a gare ku, ya yi zunubi mafi girma.'(Yohanna 19:7-11)

Addu'ar Yesu

“Yesu ya dubi sama, ya yi addu’aUba; lokaci ya yi. Ka daukaka Danka, domin Danka ya daukaka ka. Domin ka ba shi iko bisa dukan mutane domin ya ba da rai madawwami ga dukan waɗanda ka ba shi. Rai na har abada ke nan, domin su san ka, Allah Makadaici na gaskiya, da kuma Yesu Almasihu, wanda ka aiko. Na sa ka daukaka duniya ta wurin cika aikin da ka ba ni in yi. Yanzu kuma ya Uba, ka daukaka ni a gabanka da daukakar da nake da ita tare da kai tun kafin duniya ta kasance.”(Yohanna 17:1-5)

eunuch ya ce wa Phillip

“Sai ya amsa ya ce.‘Na gaskata Yesu Kristi ‘Dan Allah ne.’ (Ayyukan Manzanni 8:37)

Thallus

Matta ya ce: *“Sun gicciye shi..., suka zauna, suna tsaronsa a can... tun daga awa na shida har zuwa tsakar rana, duhu ya mamaye dukan duniya.” (Matta 27:35-36; 45-46).*

Markus ya faɗi haka: *“A cikin awa na shida, duhu ya rufe dukan kasar, har sa’a ta tara.” (Markus 15:33)*

Thallus, ɗan tarihi haifaffen Samariya wanda ya rayu kuma ya yi aiki a Roma wajen AD 52, Julius Africanus, marubucin tarihin tarihin Kirista na karshen karni na biyu ya faɗa. 1 "Thallus, a cikin littafi na uku na tarihinsa, ya bayyana wannan duhu a matsayin husufin rana." Africanus ya ce rashin amincewarsa ga rahoton yana jayayya cewa husufin rana ba zai iya faruwa a lokacin cikiar wata ba, kamar yadda ya faru sa’ad da Yesu ya mutu a lokacin Idin Ketarewa. Karfin ambaton

Thallus shine cewa an san yanayin mutuwar Yesu kuma an tattauna su a cikin Birni na Imperial a farkon tsakiyar karni na farko. Gaskiyar gicciye Yesu tabbas ya kasance sananne sosai a lokacin, har kafirai kamar Thallus suna tunanin ya zama dole su bayyana lamarin duhu a matsayin wani abu na halitta. ... Abin ban mamaki, an mayar da kokarin Thallus ya zama babban tabbaci na tarihi ga Yesu da kuma amincin labarin Markus na duhu a lokacin mutuwarsa." 2

Mara Bar-Serapion

"Wani rubutun da ke cikin Gidan Tarihi na Biritaniya ya adana nassin wasikar da wani ɗan Syria mai suna Mara Bar-Serapion ya aika wa ɗansa. Uban ya kwatanta wauta na tsananta wa mutane masu hikima kamar Socrates, Pythagoras, da kuma sarkin Yahudawa masu hikima, wanda mahallin ya nuna a fili cewa Yesu ne." 'Wace fa'ida ne Atinawan suka samu daga kashe Socrates da laifin kashe su? Samos riba daga kona pythagoras? A wani lokacin da aka rufe kasarsu da yashi. Wane amfani da Yahudawa suka samu daga zartar da sarkinsu? Bayan haka ne bayan da aka soke mulkinsu. Allah ya rama wadannan masu hikimar ukun uku: Yahudawan sun mutu da yunwa. Tekuna kuwa sun cika da tekuna. Yahudawa da suka lalace, suka kore daga kasarsu, suna zaune cikin cikakkun watsawa. ... Kuma sarkin da ya dace mutuwa da kyakkyawa; Ya rayu a cikin koyarwar da Ya bayar." 3

Cornelius Tacitus

Wani ɗan tarihi na Romawa wanda ya rayu daga misalin AD 50 zuwa AD 100 ya rubuta game da wutar Nero. "Saboda haka, don kawar da rahoton, Nero ya ɗaure laifin kuma ya azabtar da mafi kyawun azabtarwa a kan rukunin da aka fi don abubuwan bankyama, da jama'a ke kira Kiristoci. Kristi, wanda sunan ya samo asali, ya fuskanci hukunci mai tsanani a lokacin mulkin Tiberius a hannun daya daga cikin masu mulkinmu, Pontius Pilatus." 4

Plinius Sekundus

Wani gwamnan Roma a AD 112 ya rubuta zuwa ga Sarkin sarakuna Trajan "Su [Kiristoci] sun kasance cikin al'adar haduwa a wata kayyadaddun rana kafin haske ya yi, sa'ad da suka rera waka ga Kristi a matsayin Allah kuma suka ɗaure kansu da rantsuwa mai karfi cewa ba za su aikata wani mugun aiki ba ... bayan haka al'adarsu ce su rabu, sa'an nan kuma su sake haduwa su ci abinci, amma abinci na yau da kullun. 5

Seutonius

Wani manazarci kuma jami'in kotu na gidan sarki a zamanin Hadrian ya rubuta game da AD 120 a cikin rayuwar Claudius. "Sa'ad da Yahudawa suke ta da hankali a yunkurin Kirstus, (Claudius) ya kore su daga Roma." 6 Edward C. Wharton ya ce: "Dalilin da ya sa wannan furucin ya shahara shi ne domin Luka, wajen shekara sittin da ta shige, ya rubuta wannan abin da ya faru a dalilin da ya sa manzo Bulus ya yi cudanya da Kiristoci Yahudawa ma'aurata mai suna Aquila da kuma Pris: 18. a cikin mahallin tarihi ana lura da shi a cikin karin littattafai na Littafi Mai Tsarki." 7

Flavius Josephus

Josephus yana da kallo mai ban sha'awa. "A nan ne Yesu mai hikima ya taso, idan da gaske ne za mu kira shi mutum, gama shi mai aikata al'ajabi ne, malamin mutane masu karbar gaskiya da jin dadi. Ya rinjayi Yahudawa da yawa da kuma Helenawa da yawa. Wannan mutumin shi ne Almasihu. Kuma a lokacin da Bilatus ya yanke masa hukuncin gicciye bisa ga iznin shugabanninmu, waƙanda suka kaunace shi tun a rana ta uku ba su daina rayuwa ba. Ya annabta kuma ya faɗi abubuwa da yawa masu ban al'ajabi game da shi, har yanzu tseren Kiristoci, waƙanda ake kiransa da shi, ba su kare ba tukuna." 8

Marubutan Yahudawa na farko da na Al'ummai

Magana mai zuwa daga FF Bruce ta takaita wannan a sarari. "Kowane abin da za a iya tunanin shaida daga marubutan Yahudawa na farko da na Al'ummai ... yana nuna akalla, ga waƙanda suka ki shaidar rubuce-rubucen Kirista, tarihin tarihin Yesu da kansa. Ba haka ba ne'yan tarihi waƙanda suke yada ka'idodin 'Kristi-myth'." 9

Bayanan kafa

1. FF Bruce, Takardun Sabon Alkawari, Eerdmens, p. 113.
2. Edward C. Wharton, Kiristanci: Bayanar Tarihin Tarihi Howard p. 7.
3. British Museum Syriac Mss., FF Bruce, Yesu da Kirista Tushen Waje Sabon Alkawari, shafi na 3. 31.
4. Littattafai da Tarihi, 15:44. Daga Britannica Manyan Littattafai, Vol. 15, ku. 168.
5. Wasika, 10:96.
6. Rayuwar Kalaudius, 25:4
7. Edward C. Wharton, Kiristanci: Cikakken Tarihi, Howard p. 11.
8. Abubuwan tarihi, 18,3. 3.
9. FF Bruce, Takardun Sabon Alkawari. P. 119. Edward C. Wharton ya kawo a cikin littafinsa Christianity: A Clear Case of History

Kalmomi da Ayyuka game da Baiwar Allah

Sa'ad da Yesu ya yi baftisma, Yohanna ya yi baftisma a Kogin Urdun, sama ta buɗe: "Ruhu Mai-Tsarki kuma ya sauko masa cikin jiki kamar kurciya, murya kuma ta zo daga sama tana cewa, 'Kai ne Dana kaunataccena, na ji daɗinka kwarai.'" (Luka 3:22)

"Iblis ya ce masa, "Idan kai Dan Allah ne, ka umarci dutsen nan ya zama gurasa." (Luka 4:3)

"A kwanakin nan Yahaya Maibaftisma ya zo yana wa'azi a jejina Yahudiya yana cewa, 'Ku tuba, gama mulkin sama ya kusa.' Wannan shi ne wanda aka yi magana da shi ta bakin annabi Ishaya. (Matta 3:1-3)

Yahaya ya ga Yesu na nufo shi, ya ce, "Dubu, ga Dan Rago na Allah, wanda zai dauke zunubin

duniya!" (Yohanna 1:29-30)

"Da aka yi wa Yesu baftisma, ya fita daga cikin ruwa, sa'an nan sama ta buɗe, ya ga Ruhun Allah na saukowa kamar kurciya, yana saukowa a kansa, sai wata murya daga sama ta ce, 'Wannan Dana ne, wanda nake kauna, na ji dadinsa kwarai.'(Matta 3:16-17)

"Mai jaraba (Shaidan) ya zo wurinsa, ya ce, 'Idan kai Dan Allah ne, ka ce wa duwatsun su zama gurasa.'" (Matta 4:3).

Matar kuwa ta ce, 'Na sani Almasihu yana zuwa, sa'ad da ya zo, zai bayyana mana kome.' Sai Yesu ya ce, 'Ni mai magana da ku ne.'" (Yohanna 4:25-26).

Shekaru da yawa Yesu yana koyarwa a matsayin mai iko yana tabbatar da sakonsa ta hanyar mu'ujizai, alamu da abubuwan al'ajabi kamar sa makafi su gani, kurame su ji, guragu su yi tafiya da ta da matattu zuwa matattu.

"Yesu ya tambayi almajiransa, 'Amma ku fa?' Ya ce 'Wa kuke ce ni?' Siman Bitrus ya amsa, 'Kai ne Almasihu, Dan Allah Rayayye.' Yesu ya amsa ya ce, "Mai albarka ne kai Saminu dan Yunusa, gama wannan ba mutum ne ya bayyana maka ba, Ubana wanda yake cikin sama ne ya bayyana maka. Ina gaya maka kai ne Bitrus, a kan wannan dutsen kuma, zan gina cocina, kofofin Hades kuma ba za su rinjaye ta ba. Zan ba ku mabudan mulkin sama; Duk abin da ka daure a duniya, za a daure shi cikin sama, kuma abin da ka kwance a duniya, za a kwance a cikin sama."(Matta 16:15-19)

Sharhi: "A kan wannan dutsen" - gaskiyar cewa Yesu ya kasance kuma shine Dan Allah shine tushen "Cocina." "Hades" wurin zama na wucin gadi ne na rayukan matattu. Mutuwa ba za ta yi nasara da Ikilisiyar Kristi ba.

Ya kara dalla-dalla game da lokacin da Mulkinsa zai zo domin "ya ce musu, hakika, ina gaya muku, wadansu da ke tsaye a nan ba za su dandana mutuwa ba, kafin su ga Mulkin Allah yana zuwa da karfi." (Markus 9:1)

Sharhi: Kristi zai kafa cocinsa a lokacin rayuwar wasu masu sauraronsa. Sai ya ba da ransa da gangan a matsayin hadaya ta zunubi, hadaya, don kafara zunubin mutum ta barin gwamnatin Roma ta gicciye shi. Sun binne shi a cikin kabari mai tsaro tare da masu gadi don hana satar jikinsa. Amma Allah Uba, ya tashe shi kwana na uku kafin jikinsa ya rube, ya ci nasara da mutuwa da kabari.

"Wajen awa tara Yesu ya daga murya da karfi ya ce, 'Eloi, Eloi, lama sabaktani? Da wadansu a

tsaye suka ji haka, sai suka ce, 'Yana kiran Iliya. Nan da nan dayansu ya ruga ya dauki soso ya cika da ruwan inabi, ya sa a kan sanda, ya miƙa wa Yesu ya sha. Kuma da Yesu ya sāke kira da babbar murya, ya ba da ruhunsa.'(Matta 27:46-50)

Almajiransa kuma suna cikin gida, Toma kuwa yana tare da su, ko da yake an kulle kofofin, Yesu ya zo ya tsaya a cikinsu, ya ce, 'Salama ta tabbata a gare ku!' Sai ya ce wa Toma, 'Miƙa hannunka, ka sa a gefena.' Toma ya ce masa, 'Ubangijina, Allahna!'(Yohanna 20:26-28)

Bayan kwana arba'in manzanni sun shaida komawarsa sama. An aiko da Ruhu Mai Tsarki don ya ja-gorance su wajen yin wa'azi da rubuta bishara, ikon Allah zuwa ceto. Da farko, Yahudawa da yawa da kuma daga baya 'yan Al'ummai da yawa sun amince da Yesu a matsayin Allah, Kristi (Shafaffe). Shaidu da yawa a Yahudiya, Galili, da Samariya waƙanda suka rayu sa'ad da yake raye kuma yana koyarwa, sun ba da shaida game da dawowar sa zuwa rai (tashin matattu) da komowarsa zuwa sama (dawowa).

Gidauniyar "Cocin tawa"

"Ta wurin sunan Yesu Almasihu Banazare, wanda kuka gicciye, amma Allah ya tashe shi daga matattu, mutumin nan yana tsaye a gabanku ya warkar da shi. Ba a samun ceto ga kowa, gama babu wani suna karkashin sama da aka ba mutane wanda dole ne mu sami ceto."(Ayyukan Manzanni 4:10-12)

"Hukumar Lafiya ta Duniya(Yesu Banazare), da yake Allah ne, bai dauki daidaici da Allah abin da za a kama shi ba, amma ya mai da kansa kome, yana dauke da halin bawa, an yi shi cikin kamanni." (Filibbiyawa 2:6-7)

Sharhi: Allah, 'Dan, ya zabi ya zama jiki na jiki na jiki cikin siffar Yesu don ya zauna tare da mutane kuma ya fuskanci gwaji, gwaji da ki ta wurin talikan da ya halitta. An tattauna wannan batu a cikin The Man Who Was God by BibleWay Publishing.

Kristi shine tushen ikkilisiya. Afisawa 2:20: "An gina shi bisa tushen manzanni da annabawa, Kristi Yesu da kansa shi ne dutsen ginshikin"; 1 Korinthiyawa 3:11: "Gama ba wanda zai iya kafa harsashin wanin wanda aka aza, wato Yesu Kristi" da 2 Timotawus 2:19: "Duk da haka, tabbataccen harsashin Allah yana tsaye, yana da wannan hatimi, Ubangiji ya san waƙanda ke nasa."

"Ina addu'a domin idanun zuciyarku su haskaka, domin ku san menene begen kiransa, menene wadata na daukakar gādonso a cikin tsarkaka, menene madaukakin girman ikonsa ga mu da muka ba da gaskiya. kuma kowane suna da aka mai da shi, ba kawai a wannan zamani ba, har ma a cikin mai zuwa - madawwamin zamani, ya kuma sa kome a karkashin kafafunsa, ya ba shi shugaban dukan abubuwa ga ikkilisiya, wadda ita ce jikinsa, cikas wanda ya cika duka a cikin

duka.(Afisawa 1:18-23)

Bayan hawan Yesu zuwa sama manzannin sun koma Urushalima kamar yadda ya umarce su. Yahudawa da yawa sun taru a Urushalima, domin ranar Fentakos ce. “Sa’ad da ranar Fentikos ta zo, dukansu suna zaune wuri ɗaya, ba zato ba tsammani, sai aka taho daga sama, kamar hayaniya, ta cika dukan gidan da suke zaune, sai waɗansu harsuna kamar na wuta suka bayyana a gare su, suna rarraba kansu, suka natsu a kan kowannensu, dukansu kuma suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka fara magana da waɗansu harsuna dabam dabam, kamar yadda Ruhu yake ba su furci.” (Ayyukan Manzanni 2:1-4)

Karar guguwar iska ta kawo taro mai girma zuwa ga manzannin da suka taru. Bitrus da sauran manzanni sun yi amfani da wannan zarafi don su tuna musu abin da su da shugabannin addininsu suka yi, suna cewa, “Domin haka bari dukan Isra’ilawa su tabbata da wannan: Allah ya mai da wannan Yesu, wanda kuka gicciye, Ubangiji da Kristi. Da mutanen suka ji haka, sai suka yi bakin ciki sosai, suka ce wa Bitrus da sauran manzanni, “Yan’uwa, me za mu yi? Bitrus ya amsa, “Ku tuba, a yi muku baftisma, kowane ɗayanku, cikin sunan Yesu Kristi domin gafarar zunubanku, za ku kuma karbi kyautar Ruhu Mai Tsarki na ku, da ’ya’yanku, da dukan waɗanda suke nesa (dukan mutane) – ga dukan waɗanda Ubangiji Allahnmu zai kira.” (Ayyukan Manzanni 2:36-39).

Sharhi: "Rtuba" ba wai kawai ji ba ne; ba shi da rashin tabbas na yanayi da jin dadi. Ba saukakan sauyi ba ne a yanayin ruhi ba ne, canjin yanayi ne na musamman na hankali, yana ɗauke da motsin son rai; (Al Maxey in Reflection)

SharhiAn fassara “An yi Baftisma” daga kalmar Helenanci baptizo ma’ana zuwa nutsewa, tsoma, nutse karkashin kasa. Bai kamata Baftisma ya rufe da kalmomin Helenanci ba;*rantsewa*, ma'ana yayyafawa, ko tare da kalmar Helenanci cheo ma'ana zuba kan.

“Wannan Yesu shi ne dutsen nan da ku magana suka ki, wanda ya zama ginshikin ginin: ba kuwa ceto ga kowa, gama babu wani suna karkashin sama da aka bayar ga mutane da za mu tsira ta wurinsa.”(Ayyukan Manzanni 4:11-12)

Yahudawa da yawa a ranar Fentakos, sun fahimci yanayin zunubinsu, sun dogara ga Kristi ta wurin yin kira ga Allah ya gafarta musu ta wurin nutsar da su cikin ruwa (baftisma) cikin mutuwar Kristi bayan haka Allah ya tashe su daga binne su cikin ruwa kuma ya kara su ga almajiransa ta haka ya kafa jikinsa na masu zunubi da aka gafartawa, Ikkilisiyarsa.

“Saboda haka, an yi wa waɗanda suka karbi maganarsa baftisma, aka kuma kara a wannan rana wajen mutane dubu uku, suna mai da hankali ga koyarwar manzanni, da tarayya, da gutsuttsura gurasa, da addu’a.”(Ayyukan Manzanni 2:41-42)

“Kuma kowace rana suna tafe da zuciya ɗaya a cikin Haikali, suna gutsuttsura gurasa gida gida, suna cin abinci tare da farin ciki da zuciya ɗaya, suna yabon Allah, suna kuma jin dadin dukan

jama'a, Ubangiji kuma yana kara yawan waƙanda ake ceto kowace rana."(Ayyukan Manzanni 2:46-47)

Yakub, yana magana da waƙanda suke cikin Kristi, ya ce: "Mai-albarka ne mutum wanda ya jimre cikin gwaji: gama sa'ad da ya jure gwaji, za ya karɓi rawanin rai wanda Allah ya yi alkawari ga waƙanda suke kaunarsa: sa'anda aka jarabce shi, kada kowa ya ce, Allah na jarabce ni. Domin ba za a iya jarabtar Allah da mugunta ba, kuma ba ya jarabtar kowa; (Yakubu 1:12-15)

Sharhi: Sanin cewa akwai sakamakon zunubi, ni da kai muna bukatar a gafarta mana, mu fanshi, sulhu, kuma a dawo da mu cikin dangantaka ta adalci da Allah. An saka waƙanda aka gafarta musu cikin Mulkin ba da hannu aka yi ba. Bayan wannan sulhu da dangantakar Allah, dole ne mutum ya yi girma zuwa kamannin Allah da suke da su tun farko ta wurin yin nazarin sakon Kristi, Littafi Mai Tsarki.

"Ubangiji ba ya jinkirin cika alkawarinsa kamar yadda wasu ke daukan jinkiri, amma yana hakuri da ku, ba da nufin kowa ya lalace ba, sai dai kowa ya isa ga tuba."(2 Bitrus 3:9)

"Bakin ciki na Allah yana kawo tuba mai kai ga ceto, ba ya barin nadama, amma bakin cikin duniya yana kawo mutuwa."(2 Korinthiyawa 7:10)

"Dole ne mu duka mu bayyana a gaban kursiyin shari'a na Kristi, domin kowa ya sami abin da ya dace da shi domin abubuwan da aka yi a cikin jiki, nagari ko marar kyau."(2 Korinthiyawa 5:10)

"Gama idan sa'ad da muke makiyan Allah, aka sulhunta mu da shi ta wurin mutuwar Dansa, balle ma, bayan an sulhunta, za mu sami ceto ta wurin ransa!"(Romawa 5:10-11)

"Saboda haka, idan kowa yana cikin Almasihu, shi sabon halitta ne, tsohon ya tafi, sabon ya zo: Duk wannan daga wurin Allah ne, wanda ya sulhunta mu da kansa ta wurin Almasihu, kuma ya ba mu hidimar sulhu: cewa Allah yana sulhunta duniya da kansa cikin Almasihu, ba ya lissafta zunuban mutane a kansu ba, kuma ya sa mana sakon sulhu."(2 Korinthiyawa 5:17-19)

Sharhi:"Sabuwar halitta" halitta ce ta ruhaniya ta masu zunubi da aka gafarta musu, aka mai da su firistoci domin su bauta wa Allah." Halitta na farko, mutum na zahiri, an haliƙe shi daga abubuwan duniya, wannan sabuwar halitta ta wurin alherin Allah ne, bangaskiyar mutum, dogararsa, da biyayyarsa.

"Na faɗa muku waɗannan abubuwa domin a cikina ku sami salama, a cikin duniyar nan za ku sha wahala, amma ku yi hankali, na yi nasara da duniya." ... Allah na gaskiya kaɗai, da kuma Yesu Kristi, wanda ka aiko.'"(Yohanna 16:33, 17:1-4)

Tun da Yesu baiwar Allah ce ta rai madawwami, menene dole ne mutum ya yi don ya karɓi wannan kyautar? A ranar Fentikos, kwana 40 bayan dawowar Yesu zuwa sama, Bitrus ya amsa

wannan tambayar, kuma an zubo da Ruhu bisa dukan mutane. "Allah ya alkawarta masa (Dawuda) ya rantse cewa zai sa ɗaya daga cikin zuriyarsa a kursiyinsa, ganin abin da ke gaba, ya yi maganar tashin Almasihu daga matattu, cewa ba a yashe shi zuwa kabari ba, jikinsa kuma bai ga rube ba. (Ayyukan Manzanni 2:30-33)

"Saboda haka, bari dukan Isra'ilawa su tabbata da wannan: Allah ya mai da wannan Yesu, wanda kuka gicciye, Ubangiji da Almasihu.' Da mutanen suka ji haka, sai suka yi bakin ciki sosai, suka ce wa Bitrus da sauran manzanni, "Yan'uwa, me za mu yi? Bitrus ya amsa ya ce, 'Ku tuba, a yi muku baftisma, kowane ɗayanku, cikin sunan Yesu Kiristi, domin gafarar zunubanku.' "... "Wadanda suka karbi sakonsa, an yi musu baftisma, a ranar kuma aka kara kusan dubu uku."(Ayyukan Manzanni 2:36-38, 41)

"Suka gutsuttsura gurasa a gidajensu, suka ci tare da farin ciki da zuciya ɗaya, suna yabon Allah, suna jin dadin dukan jama'a, Ubangiji kuma ya kara yawan wadanda ake ceto kowace rana."(Ayyukan Manzanni 2:46-47)

Akwai misalan wasu da yawa wadanda suka karbi Almasihu ta wurin mutuwa ga zunubi, an binne su (nutsar da su cikin ruwa) cikin mutuwar Almasihu, Allah ya tashe su a matsayin sabbin ruhi, aka saka su cikin Jikin Kristi da tarayya da Allah.

1. eunuch na Habasha - Ayyukan Manzanni 8
2. Samariyawa - Ayyukan Manzanni 8
3. Shawulu na Tarsus - Ayyukan Manzanni 9
4. Karniliyus – Ayyukan Manzanni 10
5. Mutane a birane da yawa na Filibi, Afisa, Korinti da Roma.

Tambayoyi

1. Annabci ɗaya ne kawai game da Yesu.
Gaskiya ___ Karya ___
2. Allah da gangan ya barranta daga Allah ya zama mutum kuma ya rayu cikin halittunsa.
Gaskiya ___ Karya ___
3. Babu wasu 'yan tarihi da ba na Kirista ba da suka rubuta game da Yesu.
Gaskiya ___ Karya ___
4. Yohanna, Mai Baftisma, ya yarda cewa Yesu Allah ne wanda zai iya kawar da zunuban mutum.
Gaskiya ___ Karya ___
5. Tushen Ikilisiyar Kiristi ya gina
 - a. ___ Yahudawa
 - b. ___ Bitrus
 - c. ___ Yesu a matsayin Allah cikin jiki
 - d. ___ Ba a kafa cocinsa ba